

‘Groentje’ de beste driebander

Friesland is weer een nationaal kampioen rijker. En een verrassende: biljarter Franke Hellinga, ‘pas’ 25 jaar. De vrachtwagenchauffeur uit Gytsjerk won als debutant het NK driebanden op de grote tafel.

PETER VAN DER MEEREN

Voor de liefhebber is het smullen geblazen op de thuisbasis van de kersverse kampioen. Franke Hellinga beschikt namelijk niet alleen over een eigen biljart, maar die verwarmde tafel bevindt zich ook nog eens in een prachtig tuinhuis, want een hok of schuur mag je het eigenlijk niet noemen.

De eigenaar glimt van trots. Het zaaltje is zelfs voorzien van een camera, waarmee hij zijn trainingen en oefenpartijen kan opnemen. „Die beelden kijk ik terug. Ik kijk ook veel naar topwedstrijden op televisie en zoek filmpjes op YouTube. Ik moet namelijk nog heel veel leren. Dick Jaspers is zeg maar van het niveau PSV, hij speelt 1,6 gemiddeld. Met hem vergeleken ben ik Cambuur, ik zit op zo’n 0,4 punt per beurt.”

Aan de muren pronken prijzen en andersoortige trofeeën, want zo mag ook het keepersshirt van Andries Noppert volgens Hellinga wel genoemd worden. „Ongewassen en echt door hem gedragen, want ik heb de vuiligheid op het shirt vergeleken met de tv-beelden. Ik bood erop toen ik het idee kreeg dat Andries weleens op het WK zou gaan keepen”, aldus de Fean-fan. „Bingo.”

De wand met biljartprijzen raakt in vlot tempo vol. Hellinga was namelijk zeker dit seizoen een erkend prijzenpakker. Bijzonder: hij lijst de aandenkens in mét daarbij het gewonnen prijzengeld. Zo hangt er inmiddels 400 euro achter glasplaatjes. Ook de gouden medaille van het NK driebandengroot eerste klasse hangt al aan een spijker.

„Jammer dat de bond heeft bezuinigd”, merkt hij lachend op. „Vorig seizoen won Albert Kooistra uit Surhuisterveen het NK. Hij is met Gert Jan van der Veen de beste Friese driebander. Albert kreeg toen een medaille én een mooie schaal.” Troost was dat tijdens de cérémonie protocolaire in het Gelderse Rumpst het Fries volkslied voor Hellinga werd gespeeld. „Dat was kippenvol. Toen hield ook mijn oom het niet droog.”

Die oom is Frans Postma uit Mûnein. „Daar ben ik naar vernoemd en via hem ben ik zo’n vier jaar geleden met biljarten in aanraking gekomen. Hij heeft thuis ook een tafel en ik wilde het weleens proberen”, vertelt

Franke Hellinga, de kersverse Nederlands kampioen driebanden, aan de tafel in zijn trainingszaaltje. FOTO: NIELS WESTRA

Hellinga, vader van de acht maanden oude Marit. „Ik heb tot m’n achttiende gevoetbald bij Trynwâlden. Ik ben gestopt omdat ik internationaal vrachtwagenchauffeur werd en niet kon trainen.” Hellinga is nu chauffeur voor afvalverwerker Omrin.

Via het ‘bakjebiljarten’ in het café en de vele wedstrijdjes tegen zijn oom („Hij moest driebanders maken, ik gewoon via het libre”) raakte

‘Ik was zó bezeten, dat ik op bed lag en in mijn hoofd nog stoten aan het uitvoeren was’

Hellinga in de ban van het driebanden. „En dan ben ik een gedreven jongen. Dan zet ik mijn tanden erin en wil zo goed mogelijk worden.”

Opvallend: hij stortte zich vrijwel meteen op het driebanden, dat door veel biljarters lastiger wordt gevonden dan het libre, het ‘vrije’ spel. „Maar ik vind dat niet. Ik heb kennelijk een goed ruimtelijk inzicht voor driebanden, herken de speellijnen.

Daarnaast moet je het natuurlijk erg leuk en uitdagend vinden en vertrouwen hebben in jezelf. Nooit angst hebben om te missen.”

Weer die lach. „Ik was op een gegeven moment zó bezeten, dat ik op bed lag en in mijn hoofd nog allerlei stoten aan het uitvoeren was.”

In navolging van zijn oom schafte Hellinga (inmiddels gepromoveerd naar de hoofdklasse) een thuisbiljart aan. Een ‘kleine’ tafel (2,30 bij 1,15 meter), gekocht voor 2600 euro. „Verwarmd en voorzien van een nieuw laken en bandjes.”

Een grote tafel is 2,84 bij 1,42 meter. „Daar heb ik elders voor dit NK veel op geoefend. Ik denk dat er hier ooit een ‘grote jongen’ komt te staan”, zegt Hellinga in zijn mancave van 12 bij 6 meter, waarin zich een airco, toilet, douche en ruim bemeten koelkast bevindt, plus zolder.

Om het NK te bereiken, moest Hellinga ten eerste het Fries kampioenschap zien te winnen. Dat lukte met een gemiddelde van 0,45 per beurt en een hoogste serie van 6.

„Klaas Buma uit Sumar werd tweede. Op het FK-klein was het precies andersom. Dat was ook een bijzonder toernooi, want toen won ik voor het eerst een officiële partij van mijn leermeester, oom Frans.”

Samen met Alex Vroling uit Leeuwarden reisde Hellinga vervolgens af naar Dalerveen, voor het drie-daagse toernooi om de gewestelijke titel. „We deelden de hotelkamer en wat denk je? We haalden samen de finale! Via de nastoot maakte ik gelijk en dat was net genoeg voor de titel. Daardoor mocht ik naar het NK. Geweldig, zeker voor een jonge speler als ik. Dat vond men in Rumpst ook wel bijzonder. Biljarten is toch vooral een sport voor senioren.”

Met zijn oom als coach reisde Hellinga af naar het NK, met als doel ‘iedereen te slopen’. Dat leek te hoog gegrepen, want de debutant (die 21 punten in 60 beurten moet maken) verloor zijn eerste twee partijen.

Hij besloot vervolgens het topstuk van zijn van carbon vervaardigde keu te vervangen. „Ook een apart verhaal. Ik had die keu vorig jaar gekocht, maar kon er niet aan wennen. Ik besloot m’n oude weer te pakken en de nieuwe te verkopen. Ik had een koper, maar die man overleed plotseling. Toen heb ik de keu maar gehouden en ineens voelde het beter. Nu wil ik ‘m voorlopig niet kwijt.”

Hellinga won na de wisseling van pomerans zijn volgende vijf partijen. Dat was voldoende om (op moyenne) de titel te veroveren. „In de slotpartij maakte ik in de 57ste beurt het bevrijdende punt. Oom Frans was bij een andere tafel aan het tellen, maar zag het gebeuren. We brulden even van vreugde. Ja, er waren ook tranen, ook thuis bij mijn vader en moeder en pake en beppe. Die zijn allemaal erg trots.”

En nu? „Dit is uiteraard een geweldig hoogtepunt, maar ik ben tegelijkertijd nog een groentje. Ik moet nog veel leren, bijvoorbeeld om meer gebruik te maken van de diamonds (de tekens op de houten rand van de tafel, waarmee de lange banden in acht gelijke stukken worden verdeeld en de korte banden in vier, red.). Aan de andere kant speel ik voor 90 procent op mijn gevoel en dat werkt ook.”